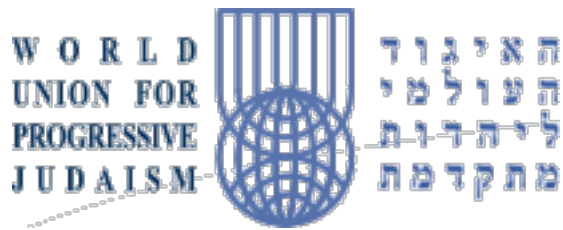

5777

Torah from Around the World

Elk debat omwille van het hogere zal uiteindelijk standhouden. Elk debat dat niet omwille van het hogere is, zal niet standhouden. Wat is zo 'n debat omwille van het hogere? Waarin de één de mening van de ander voorrang geeft boven zijn eigen mening, en die blijft onthouden. Je weet immers niet of ooit die andere mening van waarde blijkt te zijn. Wat is een debat dat niet omwille van het hogere is? Waarin de één de mening van de ander niet kan weergeven en niet kan onthouden. In zo 'n debat mag er maar één winnaar zijn.

Pirke Awot / Spreuken over de Fundamenten, 5: 19

(in de vertaling van Leo Mock en Marcel Poorthuis)

Sjabbat 24 juni 2017 / 30 Siewan 5777, Korach, Bemidbar/Numeri 16:1 - 18:32
Tanach blz. 300 - 307
Haftara: 1 Sjmoeëel 11:14 - 12:22
Tanach blz. 559 - 561

Commentaar: Rabbijn Judith Levitt is Hoofd Onderwijs van de Westminster Synagogue en Rabbinaal Adviseur voor toelating tot het Leo Baeck College in Londen.

vertaler: Frits Pront

[Het Engelse origineel](#)

Korach

De Tora beschrijft niet een, niet twee, maar een veelvoud aan groepen rebellen die in opstand komen en zich openlijk verzetten tegen het leiderschap van Mosjé en Gods heerschappij. Zij worden aangevoerd door Korach en zijn familie, twee andere mannen genaamd Datan en Awiram, en een groep van veertig oudsten van de stammen (De Tora stelt dat het over 250 aanzienlijken gaat, red). Het lijkt alsof dit één grote opstand was die door verschillende mensen werd aangevoerd, maar de Tora laat diverse opstanden zien, die op verschillende tijdstippen plaatsvonden en verschillende aanleidingen hadden. De Tora brengt ze alle onder in dit ene hoofdstuk. God zegt tegen Mosjé en Aharon dat de Jisraëlieten zullen worden vernietigd. Zij bepleiten echter bij God om de gemeenschap te sparen en alleen de verantwoordelijken worden gedood.

Opstandigheid en ruzie lijken echter natuurlijke en begrijpelijke gebeurtenissen te zijn binnen een eerlijke en rechtvaardige maatschappij. Het kiezen en uitdagen van een leider en het in twijfel trekken van zijn gezag, zijn belangrijk voor het beschermen van de rechten van het individu en ook voor het voorkomen dat dictators aan de macht komen en dat er een totalitair regime ontstaat.

De volgende passage uit Pirké Awot / Spreuken der Vaderen benadrukt dat niet alle meningsverschillen op zich onterecht zijn; de uitspraken in de Misjna van Hillel en Sjammai gingen over ethische en rituele gedragingen: „Als bij een meningsverschil een goddelijk belang wordt gediend, zal het debat leiden tot een vaststaand resultaat. Als een meningsverschil geen goddelijk belang dient, zal ze niet tot een vaststaand resultaat leiden. Wat is een meningsverschil dat het belang van God dient? Dat van Hillel en Sjammai. Wat is een meningsverschil dat niet het belang van God dient? Dat van Korach en zijn groep.” (Pirké Awot 5:17; zie boven een andere vertaling van dezelfde verzen, maar met een andere nummering, red.)

Uit alles blijkt dat Korachs klachten eerder werden ingegeven door eigenbelang dan door zijn ogenschijnlijk najagen van een heilig doel. Nechama Leibowitz (bekende bijbelgeleerde en verklaarder, vert.) typeert Korach en zijn volgelingen als:

„(...) gewoon een bende ontevredenen, die elk persoonlijke grieven hadden tegen het gezag, nog versterkt door individuele trots en ambitie, die zich verenigden om Mosjé en Aharon omver te werpen, waarbij zij hoopten hun persoonlijke wensen vervuld te zien worden (...) zij plachten onder elkaar te ruziën, omdat elk van hen ernaar streefde zijn op eigenbelang gerichte ambitie te verwezenlijken.” (Nechama Leibowitz, *Studies in Bemidbar*).

Daarom gaat het bij de rebellie van Korach en zijn volgelingen niet om het uitdagen van het leiderschap, maar om wat hen daartoe persoonlijk motiveert. Martin Buber wijst er op dat de kern van het geschil tussen Mosjé en Korach was: keuze en vrijheid. Buber stelt echter dat het Mosjé is die vecht voor de vrijheid van elke Jisraëliet in diens nabijheid, en vervolgens voor de vrijheid bij het kiezen van hun eigen weg.

„Zowel Mosjé als Korach wilden dat het volk (...) het heilige volk zou zijn. Maar voor Mosjé was dit het doel. Om dit doel te bereiken moest generatie na generatie opnieuw kiezen (...) tussen de weg van God en de verkeerde wegen die worden ingegeven door het eigen hart (het hart is in Tanach de plek van zowel gevoelens als gedachten, red.), tussen leven en dood (...). Voor Korach was het volk al heilig (...) dus wat viel er verder nog te kiezen? Hun onenigheid ging over twee wijzen van benadering van geloof en leven.” (Martin Buber, *Mosjé: De Openbaring en het Verbond*)

Kortom, door Korach te straffen wordt de keuzevrijheid van het volk en de mens niet onderdrukt. Integendeel, hun vrijheid wordt veilig gesteld en ook die van toekomstige generaties.